

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; deze behoudt zich het recht voor, de stukken te bekorten)

AFBINDING VAN DE GEHELE SLOKDARM BIJ BLOEDENDE VARICES

In het artikel van BOEREMA, KLOPPER en HOLSCHER (1967) wordt patiënt B beschreven, die lijdende aan levercirrose, na een tweetal grote bloedingen geopereerd werd. De maag werd geopend, de knoop van Boerema werd aangebracht en de slokdarm werd over de knoop heen afgebonden. Enkele dagen later volgde plotseling een diepe shock en de patiënt overleed.

Bij obductie werden zeer kleine slokdarmvarices gevonden, doch 5 cm onder de cardia in de maag bevond zich een kluwen varices van ongeveer 4 mm diameter. In één daarvan was een opening, waaruit de patiënt is verbleed; de knoop zat goed en veilig; beide nervi vagi waren intact; er waren geen slokdarmvarices van betekenis. De operateur had kennelijk verzuimd, de maag van binnen goed te inspecteren: de knoop werd dus aangelegd zonder dat er bloedende slokdarmvarices waren, enz.

Dit verhaal is voor mij aanleiding, erop te wijzen dat het herhaaldelijk is gelukt, varices in de fornix van de maag röntgenologisch aan te tonen (röntgenonderzoek van de patiënt in buik- en rugligging met weinig bariumpap, eventueel ook in de ligging volgens Trendelenburg). Er moet dan speciaal aandacht worden besteed aan het slijmvliesrelief van de maagfornix.

Literatuur: BOEREMA, I., P. J. KLOPPER en A. A. HOLSCHER (1967) *Ned. T. Geneesk.* **III**, 1549.

Hilversum, 10 september 1967 H. E. A. FERMIN

Inderdaad hebben wij ook meermalen röntgenologisch varices in de maag kunnen aantonen. Het hangt af van de grootte van deze uitzettingen. Tweemaal heb ik gezien dat de varices de grootte hadden van een aanzienlijke maagtumor. Eenmaal stelde de röntgenoloog zelfs de diagnose op maagcarcinoom, en op deze diagnose werd de operatie begonnen.

Kleine varices in de maag, ook al bloeden ze ernstig, kunnen röntgenologisch zelden aangetoond worden.

Doch meer nog is van belang te bedenken, dat wij deze operatie voorgesteld hebben in acute gevallen en dus niet kunnen wachten tot de eerste bloeding over is, omdat er dan grote kans bestaat dat de patiënt tijdens de eerste bloeding sterft. In chronische gevallen is nauwkeurig röntgenologisch onderzoek sterk aan te raden. In acute gevallen, dus tijdens een hevige bloeding, bestaat daartoe geen mogelijkheid, ten eerste om de toestand van de patiënt en in de tweede plaats omdat er geen tijd verloren mag gaan.

Met collega FERMIN ben ik het dus in zoverre eens, dat als er tijd is en de eerste bloeding tot staan is gekomen, een röntgenologisch onderzoek moet geschieden, en dan een grote waarde heeft.

Amsterdam, 25 september 1967

I. BOEREMA

VITAMINE-A-INTOXICATIE BIJ VOLWASSENEN

Illustrissimi Mi Domini Redactores!

Imprimis ignoscatis mihi me lingua Latina Vobis scripsisse, sed haec lingua est, modo, qua satisficienter loqui possum, — extra sermonem meum paternum Hungaricum —.

Publicatio Vestra: *Ned. Tijdschr. voor Geneeskunde*

auctoribus Dominis J. WISSE SMIT et D. POTT HOFSTEDE 1966, pag. 10 inscripta: „Vitamin-A intoxicatie bij volwassenen” relata est in ephemeride medica Hungarica nomine *Gyógyszereink*.

Sit mihi concessum, ut adde commentatios meos ad hunc laborem:

Iam plus, quam tres per annos 2000 patientes curavi cum Axerophtholo. In dosibus 150.000 I.E. pro die. Patientes mei laboraverunt ex tuberculosi pulmonali. Vitaminum-A propterea dedi meis patientibus, ut:

1/ expectoratio patientium meorum fiat perfecta quia Vitaminum-A est activator /effector positivus/ Lysozym-is /alio nomine: Muramidase-is/ sec. Fleming. Ut scilicet Vitaminum-A auget concentrationem lysozymis in bronchiis, tali modo restituit autokatharsin bronchorum. /De qua autokatharsi iam etiam ego scripserim in „Zeitschr. f. Tuberkulose” 1965. Bd. 124. Heft 1/2/. Tali modo facit functio nominati enzimi steriles vias respiratorias. (K. Kovács: Über die Infektionen des Bronchialsystems).

2/ Secundum TSUKIORI N, SASAKI S., TOSHIMICHI T. et A. FUKUDA-m /Kekkaku, Tokyo, 1965. No. 12. lat. 555/ effectus Lysozymi /Muramidase-is/ non solus in staphylococcus, streptococcus, aliaque vulgaria bacteria est manifestus, sed etiam in Mykobacterium Kochii: in vitro certissime sunt demonstrata talia facta, in vivo autem veri similiter potest lysozymum nominari quasi agens anti-tuberculosum.

Commemorati auctores Japonici demonstraverunt tubos M.tuberculosis — ad quos lysozymum addiderunt — significanter constringi /in angustum cogi/, et postea dilui. Hoc factum illi luce clarius documentaverunt cum photographiis elektromikroskopiis.

Nemo dubitat, quin Vitaminum-A est activator lysozymi, quam rem iam anno 1958. R. ABDERHALDEN /†1965/ descripsit in libro suo nomine: *Enzymologia Clinica /Klinische Enzymologie. G. Thieme Stuttgart. 1958/*.

Patientes mei, qui semel acceperunt Vitaminum-A, semper petierunt, quia sensus eorum fuit, id sibi optime esse usurum.

Tales effectus, — quales publicatio /quae autem maxime opere mea interest/ descripserit, ego nunquam vidi. Ex 2000 patientibus modo in octo casibus vidi — igitur audivi — gastralgiam, una patiens quæta est de raucis faucibus. Duo patientes nequaquam toleraverunt Vitaminum-A per os, illi autem per iniectionem oleosam intra musculus datam curari potuerunt.

Maximopere abest a me, ut dubitem, quin auctores talia symptomata viderint, sed praesumptio et consequentia est mea alia.

Scilicet — mea sententia — haec patientes /mulieres iuvenes c. acne vulgari/ ex enzymopathiis /oligo, seu magis poly-enzymiis/ laborare potuerint, et exemptio Axerophtholi iam soliti restituere potuerit aequilibrium antea maximopere perturbatum.

Itaque — mea sententia — hi casus duo non fuerunt intoxicationes per Vitaminum-A, sed fuerunt patientes, quae ex enzymopathiis laboraverint, et quae etiam Vitaminum-A acceperint. Ideo organismus earum se adaptaverit ad Vitaminum-A. Cuius Vitamini exemptio autem restituerit aequilibrium enzymaticum — forsitan diminuendo lysozymo.

Harum autem patientium aegritudo /diagnosis/ — mea opinione — veri similiter hyperenzymia, accuratius dicens: hyperlysozymia fuit.

Rogo Vos, Praeclarissimi Mi Domini Redactores! — si intersit Vestra haec mea epistula, reddite eam lingua Hollandica, et publicate, quasi discussionem, seu recensionem.